

Chambre des Représentants

SESSION 1969-1970.

6 FÉVRIER 1970.

PROPOSITION DE LOI

portant création d'un service de volontariat
à la coopération au développement.

AMENDEMENTS
PRÉSENTES PAR LE GOUVERNEMENT.

INTITULE.

Modifier comme suit l'intitulé de la proposition de loi :

« Proposition de loi portant création d'un service national
de la coopération au développement. »

JUSTIFICATION.

Cette modification résulte de notre amendement à l'article premier.

Article premier.

1. — Remplacer le premier alinéa de cet article par ce qui suit :

« Il est institué un service national de la coopération au développement.

» Le Ministre de la Défense nationale peut, au cours de leur terme de service actif, mettre des miliciens à la disposition du Ministre qui a la coopération au développement dans ses attributions. Le temps d'affectation de ces miliciens au service national de la coopération au développement n'interrompt pas leur service militaire actif. »

2. — Compléter cet article par ce qui suit :

« La mise à la disposition du Ministre qui a la coopération au développement dans ses attributions, se fait sur avis d'un comité de sélection dont le Roi règle la composition et le fonctionnement.

Voir :

563 (1969-1970)

— N° 1 : Proposition de loi.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1969-1970.

6 FEBRUARI 1970.

WETSVOORSTEL

tot oprichting van een vrijwilligersdienst
voor de ontwikkelingssamenwerking.

AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE REGERING.

TITEL.

De titel van het wetsvoorstel wijzigen als volgt :

« Wetsvoorstel tot oprichting van een nationale dienst
voor de ontwikkelingssamenwerking. »

VERANTWOORDING.

Deze wijziging vloeit voort uit ons amendement op artikel 1.

Artikel 1.

1. — Het eerste lid van dit artikel vervangen door wat volgt :

« Er wordt een nationale dienst voor de ontwikkelings-samenwerking opgericht.

» De Minister van Landsverdediging kan dienstplichtigen in de loop van hun actieve dienstdienst ter beschikking stellen van de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelings-samenwerking behoort. Gedurende de tijd dat deze dienstplichtigen tot de nationale dienst voor de ontwikkelings-samenwerking behoren, wordt hun actieve militaire dienst niet onderbroken. »

2. — Dit artikel aanvullen met wat volgt :

« De terbeschikkingstelling van de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelingssamenwerking behoort, gebeurt na advies van een selectiecomité waarvan de samenstelling en de werking door de Koning worden geregeld. »

Zie :

563 (1969-1970) :

— N° 1 : Wetsvoorstel.

JUSTIFICATION.

Il paraît indiqué, en instituant un service national de la coopération au développement, d'aller au-delà de la proposition de loi qui se borne à prévoir que des miliciens peuvent être mis à la disposition du Ministre de la Coopération au Développement.

Il existe, par exemple, en France, un système plus élaboré qui prévoit un service national pouvant revêtir plusieurs formes : le service militaire proprement dit, le service de défense (qui est plus ou moins l'équivalent de notre service de protection civile), le service de l'aide technique et le service de la coopération technique (loi française n° 65550 du 9 juillet 1965).

En Belgique, nous en sommes seulement à un stade expérimental, susceptible d'être précisé plus tard, à la lumière des résultats positifs qui seront acquis.

L'essentiel est d'indiquer clairement qu'il s'agit de miliciens qui, affectés au service national de la coopération, continuent leur service militaire.

En ce qui concerne, d'autre part, le choix à opérer parmi les miliciens volontaires pour le service national de la coopération, il sera subordonné, pour éviter tout arbitraire, à l'avis d'un comité de sélection qu'il conviendrait d'instituer, dans son principe, dans le texte.

Art. 2.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« Les dispositions de l'article 72 des lois coordonnées sur la milice ne sont pas applicables aux miliciens visés à l'article 1er, pendant la durée de leur mise à la disposition du Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions.

» Ces miliciens bénéficient, outre de permissions de faveur, d'un nombre de jours de congé au moins égal à celui prévu par ledit article 72 et dont le nombre et les conditions d'octroi sont fixés par le Roi. »

Art. 2bis (nouveau).

Insérer un article 2bis (nouveau), libellé comme suit :

« Les miliciens visés à l'article 1er ont droit à la solde augmentée d'une indemnité de mission dont le montant est fixé suivant le pays et les circonstances particulières dans lesquels s'exerce la mission de coopération.

» Ils ont droit, d'autre part, soit en nature, soit sous forme d'indemnité, au logement, à la nourriture ainsi qu'aux soins médicaux et pharmaceutiques.

» Une indemnité forfaitaire de premier équipement leur est également allouée.

» Les indemnités prévues au présent article sont fixées par le Roi. »

Art. 2ter (nouveau).

Insérer un article 2ter (nouveau), libellé comme suit :

« Les dispositions du règlement de discipline militaire ne sont pas applicables aux miliciens visés à l'article 1er pendant la durée de leur mise à la disposition du Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions.

» Ces miliciens sont placés sous la dépendance hiérarchique du Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions, ou de ses délégués.

» Ces délégués peuvent leur infliger une remontrance ou un avertissement s'ils se rendent coupables de manquement aux devoirs et incompatibilités prévus par le statut du personnel de la coopération avec les pays en voie de développement.

VERANTWOORDING.

Het lijkt aangewezen te zijn bij de oprichting van een nationale dienst voor de ontwikkelingssamenwerking verder te gaan dan het wetsvoorstel dat slechts bepaalt dat dienstplichtigen ter beschikking kunnen worden gesteld van de Minister van Ontwikkelingssamenwerking.

In Frankrijk bijvoorbeeld bestaat er een meer uitgewerkt systeem, dat voorziet in een nationale dienst die verschillende vormen kan aannemen : de eigenlijke dienstplicht, de dienst voor afweer (die min of meer de tegenhanger is van onze burgerlijke bescherming), de dienst voor technische bijstand en de dienst voor technische samenwerking (Franse wet n° 65550 van 9 juli 1965).

In België zijn we slechts aan het proefondervindelijk stadium toe, dat later, in het licht van bekomen positieve resultaten, nauwkeuriger kan worden bepaald.

Hoofdzakelijk is er klaar en duidelijk op te wijzen dat het hier gaat om dienstplichtigen, die, alhoewel tijdelijk verbonden aan de nationale dienst voor de ontwikkelingssamenwerking, hun dienstdadigheid verder vervullen.

Anderzijds zal, om alle willekeur uit te sluiten, de keuze van de vrijwilligers voor de nationale dienst voor ontwikkelingssamenwerking worden onderworpen aan het advies van een selectiecomité in welke principiële oprichting de tekst moet voorzien.

Art. 2.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« Het bepaalde in artikel 72 van de samengevoegde wetten op de dienstplicht is op de in artikel 1 bedoelde dienstplichtigen niet toepasselijk gedurende de tijd dat zij ter beschikking staan van de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelingssamenwerking behoort.

» Behalve gunstverlof kunnen deze dienstplichtigen ook een aantal verlofdagen krijgen, dat minstens gelijk is aan de in vernoemd artikel 72 bepaalde periode en waarvan het aantal en de toekenningsvoorwaarden door de Koning worden bepaald. »

Art. 2bis (nieuw).

Een artikel 2bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« De in artikel 1 bedoelde dienstplichtigen hebben recht op soldij, verhoogd met een zendingsvergoeding waarvan het bedrag zal worden vastgesteld volgens het land waar en de bijzondere omstandigheden waarin de coöperatie-zending wordt uitgevoerd.

» Anderzijds hebben zij recht, hetzij in natura, hetzij in de vorm van vergoeding, op huisvesting, op voeding en op medische en farmaceutische verzorging.

» Er wordt hun eveneens een vooruit vastgestelde vergoeding voor eerste uitrusting toegekend.

» De in dit artikel bedoelde vergoedingen worden door de Koning bepaald. »

Art. 2ter (nieuw).

Een artikel 2ter (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Het bepaalde in het reglement op de militaire tucht is op de in artikel 1 bedoelde dienstplichtigen niet toepasselijk gedurende de tijd dat zij ter beschikking staan van de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelingssamenwerking behoort.

» Deze dienstplichtigen zijn hiërarchisch ondergeschikt aan de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelingssamenwerking behoort, of aan zijn gemachtigden.

» Deze gemachtigden mogen hun een vermaning of een verwittiging opleggen wanneer ze zich schuldig maken aan een verzuim van de bij het statuut van het personeel van de coöperatie met de ontwikkelingslanden bepaalde plichten en onverenigbaarheden.

» En cas de manquement grave ou répété, ils peuvent transmettre un rapport au Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions. Le Ministre peut prescrire, selon le cas, soit le déplacement disciplinaire de l'intéressé, soit sa remise à la disposition du Ministre de la Défense nationale pour la durée du service militaire actif lui restant à accomplir. Ces sanctions sont prononcées après que l'intéressé a été mis à même de présenter ses observations. »

Art. 2quater (nouveau)

Insérer un article 2quater (nouveau), libellé comme suit :

« § 1. Est déserteur et passible de la peine prévue, suivant le cas, par l'article 46 ou l'article 47 du Code pénal militaire :

» a) le milicien affecté au service de la coopération qui, sans y être autorisé, s'est absenté plus de huit jours du poste où il doit accomplir sa mission;

» b) le milicien affecté au service de la coopération dont la mission, le congé ou la permission est expiré et qui, dans les quinze jours suivant celui fixé pour son arrivée ou son retour, ne s'est pas présenté à son poste;

» c) le milicien affecté au service de la coopération qui, recevant un ordre de mutation dans le service, ne rejoint pas son nouveau poste dans les quinze jours suivant celui fixé pour son arrivée.

» § 2. Est coupable de non-exécution de mission et passible de la peine prévue à l'article 28, alinéa 1er, du Code pénal militaire, le milicien affecté au service de la coopération qui, hors le cas de force majeure, n'obtempère pas à une injonction faite par le Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions, ou par ses délégués, d'accomplir la mission particulière qui lui est confiée dans le cadre du service de la coopération. »

Art. 2quinquies (nouveau).

Insérer un article 2quinquies (nouveau), libellé comme suit :

« En cas de suppression d'emploi ou si des circonstances exceptionnelles le justifient dans l'intérêt du service, le Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions remet les miliciens intéressés à la disposition du Ministre de la Défense nationale pour la durée du service militaire actif leur restant à accomplir. »

JUSTIFICATION.

a) Les articles 2 à 2quinquies, sans porter atteinte pour le surplus au statut légal du milicien effectuant le service militaire actif, adaptent certaines dispositions de ce statut à la situation particulière des miliciens affectés au service de la coopération.

Il en est ainsi notamment en matière de congé, de solde et d'indemnités (art. 2 et 2bis).

Ces matières, du moins les principes, doivent être fixés par le législateur, en conformité avec l'article 118 de la Constitution sur les droits et obligations des militaires.

b) Dans le cas de miliciens affectés au service de la coopération, le règlement de discipline militaire est inadéquat, du fait que ces militaires ne sont pas soumis à des autorités militaires. Ces militaires étant encadrés par des techniciens belges expérimentés, il a paru suffisant, outre évidemment la remontrance et l'avertissement, de prévoir

» Bij ernstig of herhaald verzuim kunnen zij een verslag sturen naar de Minister tot wiens bevoegdheid de Ontwikkelingssamenwerking behoort. De Minister kan, volgens de aard van het geval, ofwel de verplaatsing van de betrokkene bij tuchtmaatregel, ofwel het opnieuw ressorteren onder de Minister van Landsverdediging om zijn termijn van actieve militaire dienst te voltooien, voorschrijven. Deze sancties worden uitgesproken nadat betrokkene in de gelegenheid is gesteld zijn bemerkingsen in te dienen. »

Art. 2quater (nieuw).

Een artikel 2quater (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« § 1. Als deserteur wordt beschouwd en is strafbaar met de, naargelang van het geval, in artikel 46 of artikel 47 van het Militair Strafwetboek bepaalde straf :

» a) de voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking aangewezen dienstplichtige die, zonder toestemming, gedurende meer dan acht dagen de post verlaat waar hij zijn zending moet uitvoeren;

» b) de voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking aangewezen dienstplichtige wiens zending, verlof of vergunning verstreken zijn en die zich binnen vijftien dagen volgend op de voor zijn aankomst of zijn terugkeer vastgestelde dag niet op zijn post heeft gemeld;

» c) de voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking aangewezen dienstplichtige die zich ingevolge een verplaatsingsbevel niet binnen vijftien dagen volgend op de voor zijn aankomst vastgestelde dag, op zijn nieuwe post heeft gemeld.

» § 2. Aan niet-uitvoering van zijn zending wordt schuldig bevonden en is strafbaar met de in artikel 28, eerste alinea, van het Militair Strafwetboek bepaalde straf; de voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking aangewezen dienstplichtige die, behoudens een geval van overmacht, geen gevolg geeft aan het bevel van de Minister tot wiens bevoegdheid de Ontwikkelingssamenwerking behoort of van diens gemachtigden, om de hem in het raam van de dienst voor ontwikkelingssamenwerking toevertrouwde bijzondere opdracht uit te voeren. »

Art. 2quinquies (nieuw).

Een artikel 2quinquies (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Bij afschaffing van betrekking of wanneer buitengewone omstandigheden in het belang van de dienst het rechtvaardigen, stelt de Minister tot wiens bevoegdheid de Ontwikkelingssamenwerking behoort, de belanghebbende dienstplichtigen weer ter beschikking van de Minister van Landsverdediging voor de duur van de actieve militaire dienst die zij nog moeten voltooien. »

VERANTWOORDING.

a) In de artikels 2 tot 2quinquies, en zonder daarom afbreuk te doen aan het wettelijk statuut van de dienstplichtige die zijn actieve militaire dienst volbrengt, worden sommige beschikkingen van dit statuut aangepast aan de bijzondere toestand waarin de voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking aangewezen dienstplichtige zich bevindt.

Dit geldt namelijk voor wat het verlof, de soldij en de vergoedingen betreft (art. 2 en 2bis).

Deze aangelegenheden moeten — althans principieel — door de wetgever worden bepaald in overeenstemming met artikel 118 van de Grondwet betreffende de rechten en de verplichtingen van de dienstplichtigen.

b) De militaire tuchtregeling is niet aangepast voor de dienstplichtigen die aangewezen werden voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking, door het feit dat deze dienstplichtigen niet aan militair gezag onderworpen zijn. Daar deze dienstplichtigen door ervaren Belgische technici omringd zijn, scheen het voldoende, benevens natuurlijk de

le déplacement disciplinaire et la remise à la disposition du Ministre de la Défense nationale. Ces deux dernières sanctions disciplinaires sont prononcées par le Ministre qui a la Coopération au Développement dans ses attributions (art. 2ter).

c) Les miliciens affectés au service de la coopération demeurent, du fait qu'ils restent miliciens, régis par les lois pénales militaires et soumis à la juridiction militaire.

Pour que les dispositions du Code pénal militaire en matière de désertion leur soient applicables, il a paru nécessaire d'adapter ces dispositions à leur situation particulière (art. 2quater, § 1).

Il en est de même en matière d'insubordination, dénommée ici non-exécution de mission. Le délit est constitué par le fait de ne pas obtempérer à une injonction faite par l'autorité belge qualifiée (art. 2quater, § 2).

d) Il convient enfin, pour structurer suffisamment le service national de la coopération au développement, de prévoir les cas de suppression d'emploi ou de circonstances exceptionnelles, où le Ministre de la Coopération serait conduit à remettre les miliciens intéressés à la disposition du Ministre de la Défense nationale pour la durée du service militaire actif leur restant à accomplir (art. 2quinquies).

vermaning en de verwittiging, slechts in de verplaatsing bij tuchtmant-regel en het opnieuw ressorteren onder de Minister van Landsverdediging te voorzien. Deze laatste twee tuchtraffen worden uitgesproken door de Minister tot wiens bevoegdheid de ontwikkelingssamenwerking behoort (art. 2ter).

c) De voor de dienst van de ontwikkelingssamenwerking aangewezen dienstplichtigen blijven, door het feit dat zij verder als dienstplichtigen worden beschouwd, onderworpen aan de militaire strafwetbepalingen en de militaire rechtsmacht.

Opdat het in het militair strafwetboek bepaalde inzake desertie op hen zou kunnen worden toegepast, bleek het noodzakelijk deze beschikkingen aan hun bijzondere toestand aan te passen (art. 2quater, § 1).

Hetzelfde geldt voor dienstweigering, die hier niet-uitvoering van de zending wordt genoemd. Het vergrijp bestaat erin niet te gehoorzamen aan een bevel van de bevoegde Belgische overheid (art. 2quater, § 2).

d) Het komt er tevens op aan, ten einde de nationale dienst van de ontwikkelingssamenwerking voldoende te structureren, te voorzien in de gevallen van afschaffing van betrekking en uitzonderlijke omstandigheden, waarin de Minister van Ontwikkelingssamenwerking zich genoodzaakt zou zien de belanghebbende dienstplichtigen opnieuw te doen ressorteren onder de Minister van Landsverdediging voor de duur van de actieve militaire dienst die zij nog moeten voltooien (art. 2quinquies).

Le Ministre de la Coopération au Développement,

De Minister van Ontwikkelingssamenwerking,

R. SCHEYVEN.